

Rola JST w kreowaniu przedsiębiorczości w świetle opinii przedsiębiorców. Wyniki badania ankietowego

Dolnośląski Ośrodek Badań Regionalnych

Elżbieta Stańczyk

PLAN PREZENTACJI

- Wprowadzenie
- Cel badania
- Wybrane wyniki badania ankietowego

WPROWADZENIE

W ramach projektu *„Statystyka dla polityki spójności. Wsparcie systemu monitorowania polityki spójności w perspektywie finansowej 2014-2020 oraz programowania i monitorowania polityki spójności po 2020 roku”* i zgodnie z umową nr 16/BR/POPT/CBiES/2017 z dnia 12.06.2017 r. na zlecenie Głównego Urzędu Statystycznego, do września 2018 r. realizowana jest przez Centrum Badań i Edukacji Statystycznej GUS we współpracy z Urzędem Statystycznym we Wrocławiu, Urzędem Statystycznym w Warszawie oraz Departamentem Przedsiębiorstw praca badawcza pt *„Uwarunkowania rozwoju przedsiębiorczości w sektorze MŚP”*.

Wspomniany projekt *„Statystyka dla polityki spójności...”* finansowany jest ze środków Funduszu Spójności, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020.

Źródłem prezentowanych danych są wyniki wstępne z przeprowadzonego badania ankietowego zrealizowanego w ramach pracy badawczej *„Uwarunkowania rozwoju przedsiębiorczości w sektorze MŚP”*.

CEL BADAŃ

Przygotowanie metodologii pozyskiwania przez statystykę publiczną nowych danych (cech i wskaźników) służących kompleksowej ocenie krajowych i regionalnych determinant rozwoju przedsiębiorczości w sektorze MŚP.

W szczególności:

- przetestowanie oraz ocenę narzędzia, które może być wykorzystane w badaniu właściwym;
- określenie oceny poziomu rozwoju przedsiębiorstw (kierunku i tempa zmian) w zależności od wybranych czynników otoczenia lokalnego i instytucjonalnego, czynników wewnętrznych (np. sposobu działań przedsiębiorstwa, postawy orientacji przedsiębiorczej, form i kierunków współpracy z innymi podmiotami, działań w zakresie planowania strategicznego) oraz posiadanych zasobów finansowych, źródeł finansowania, okresu funkcjonowania na rynku.
- zdiagnozowanie sytuacji w sektorze MŚP, niezbędne przy określaniu kierunków działań w zakresie programów wsparcia, zarówno na poziomie krajowym, jak i lokalnym, dedykowanym przedsiębiorcom.
- rozpoznanie oczekiwań przedsiębiorców w zakresie instrumentów wsparcia w otoczeniu lokalnym oraz działań ze strony władz jednostek samorządu terytorialnego na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i konkurencyjności sektora MŚP.

ZAKRES PODMIOTOWY I PRZEDMIOTOWY BADANIA

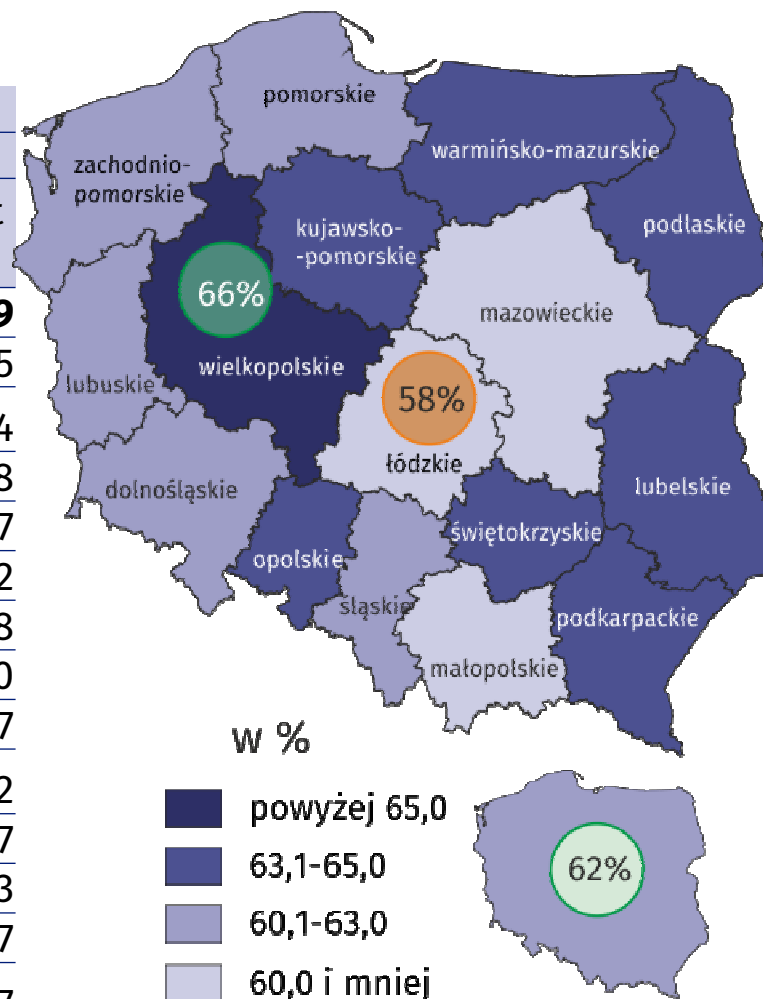
Podmiotem badania są przedsiębiorstwa sektora niefinansowego o liczbie zatrudnionych 10-249, które prowadziły działalność w 2016 r. i złożyły sprawozdanie SP „Roczna ankieta przedsiębiorstwa”

Przedmiotem pilotażowego badania ankietowego były opinie przedsiębiorców nt. oceny znaczenia i siły oddziaływania zaproponowanych grup czynników na rozwój i osiąganie sukcesu w działalności przedsiębiorstw. Wyróżniono dwie główne grupy czynników:

- charakterystyki otoczenia lokalnego i instytucjonalnego;
- czynniki wewnętrzne (obejmujące m.in. oceny znaczenia: • cech i zachowań lidera, • postaw orientacji przedsiębiorczej, • stylu zarządzania, • sposobów działania przedsiębiorstwa, • kondycji finansowej, źródeł finansowania,).

STAN REALIZACJI BADANIA

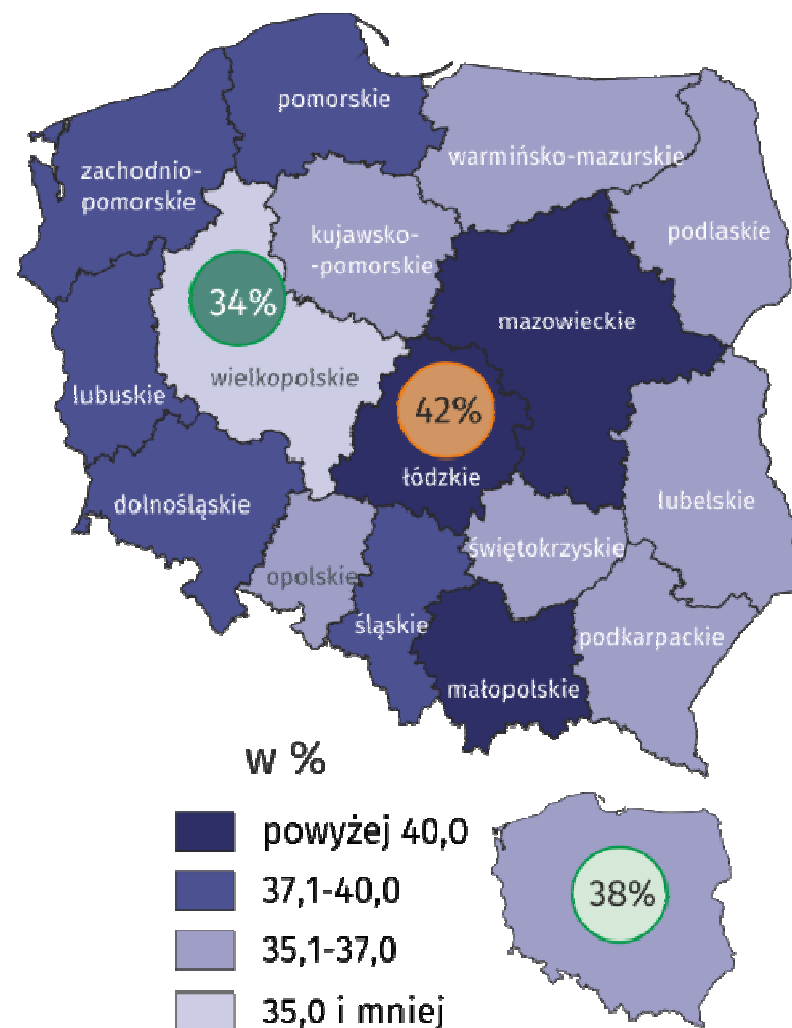
WOJEWÓDZTWA	Liczba ankiet		
	wystanych	zebranych	
		ogółem	w % liczby ankiet wystanych
POLSKA	72623	44940	61,9
Dolnośląskie	5158	3223	62,5
Kujawsko-pomorskie	3727	2399	64,4
Lubelskie	3114	1984	63,8
Lubuskie	1788	1100	61,7
Łódzkie	4489	2615	58,2
Małopolskie	7292	4286	58,8
Mazowieckie	11156	6705	60,0
Opolskie	1638	1059	64,7
Podkarpackie	3750	2366	63,2
Podlaskie	1762	1123	63,7
Pomorskie	4451	2773	62,3
Śląskie	9744	5913	60,7
Świętokrzyskie	1851	1178	63,7
Warmińsko-mazurskie	1977	1261	63,9
Wielkopolskie	7664	5073	66,2
Zachodniopomorskie	3062	1882	61,4

44,9 tys. ankiet

STAN REALIZACJI BADANIA cd

WOJEWÓDZTWA	Liczba ankiet niezrealizowanych		
	ogółem	w tym z powodu:	
		odmowy	braku kontaktu
POLSKA	27683	26342	113
Dolnośląskie	1933	1848	1
Kujawsko-pomorskie	1325	1242	20
Lubelskie	1128	1064	2
Lubuskie	682	645	2
Łódzkie	1880	1788	5
Małopolskie	3005	2856	38
Mazowieckie	4474	4271	7
Opolskie	577	553	-
Podkarpackie	1377	1303	10
Podlaskie	639	617	4
Pomorskie	1678	1606	13
Śląskie	3829	3657	6
Świętokrzyskie	670	638	1
Warmińsko-mazurskie	713	673	1
Wielkopolskie	2589	2460	3
Zachodniopomorskie	1184	1121	-

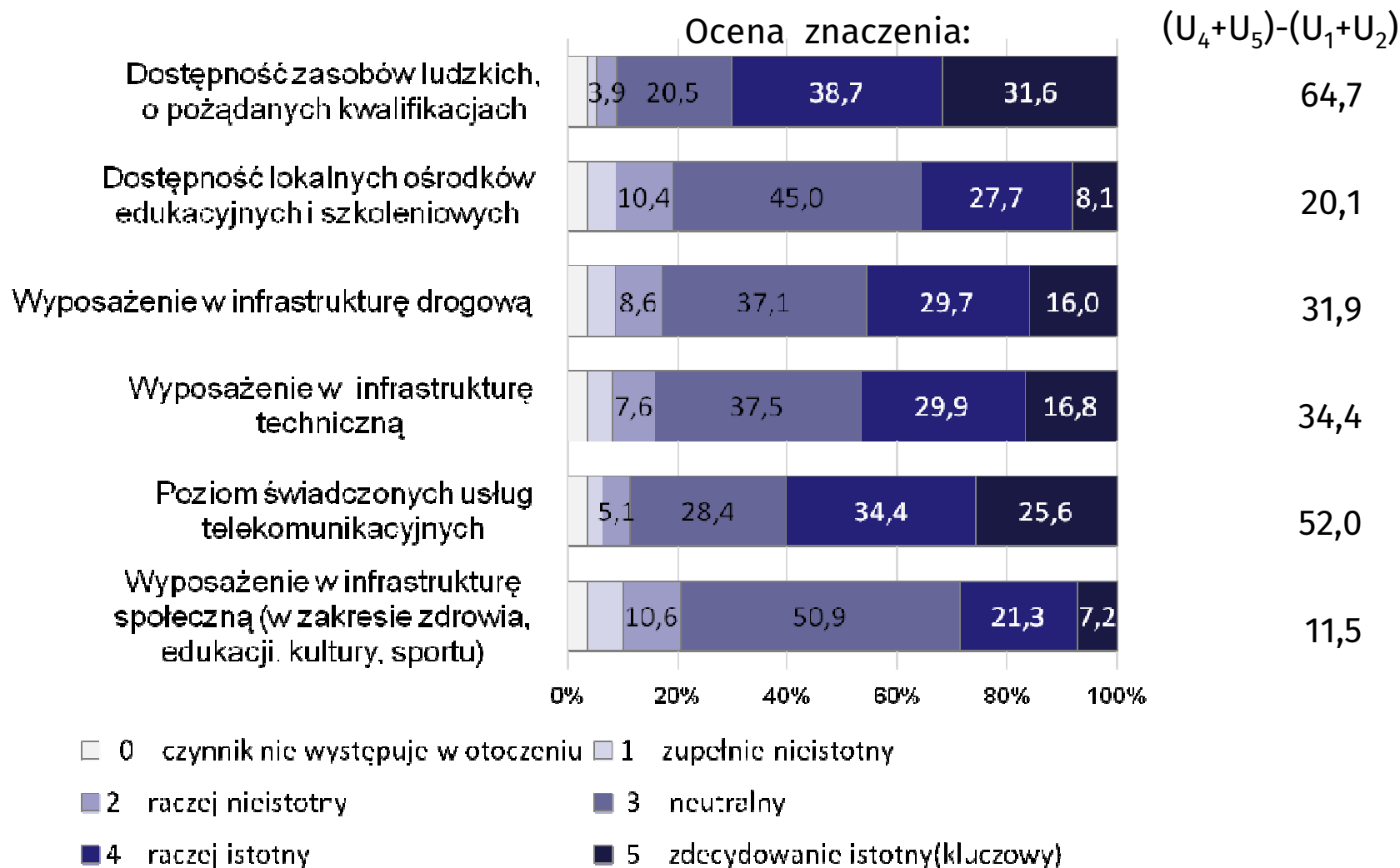

WPŁYW OTOCZENIA LOKALNEGO I INSTYTUCJONALNEGO NA FUNKCJONOWANIE PRZEDSIĘBIORSTWA

Opinie przedsiębiorców nt. ocen znaczenia:

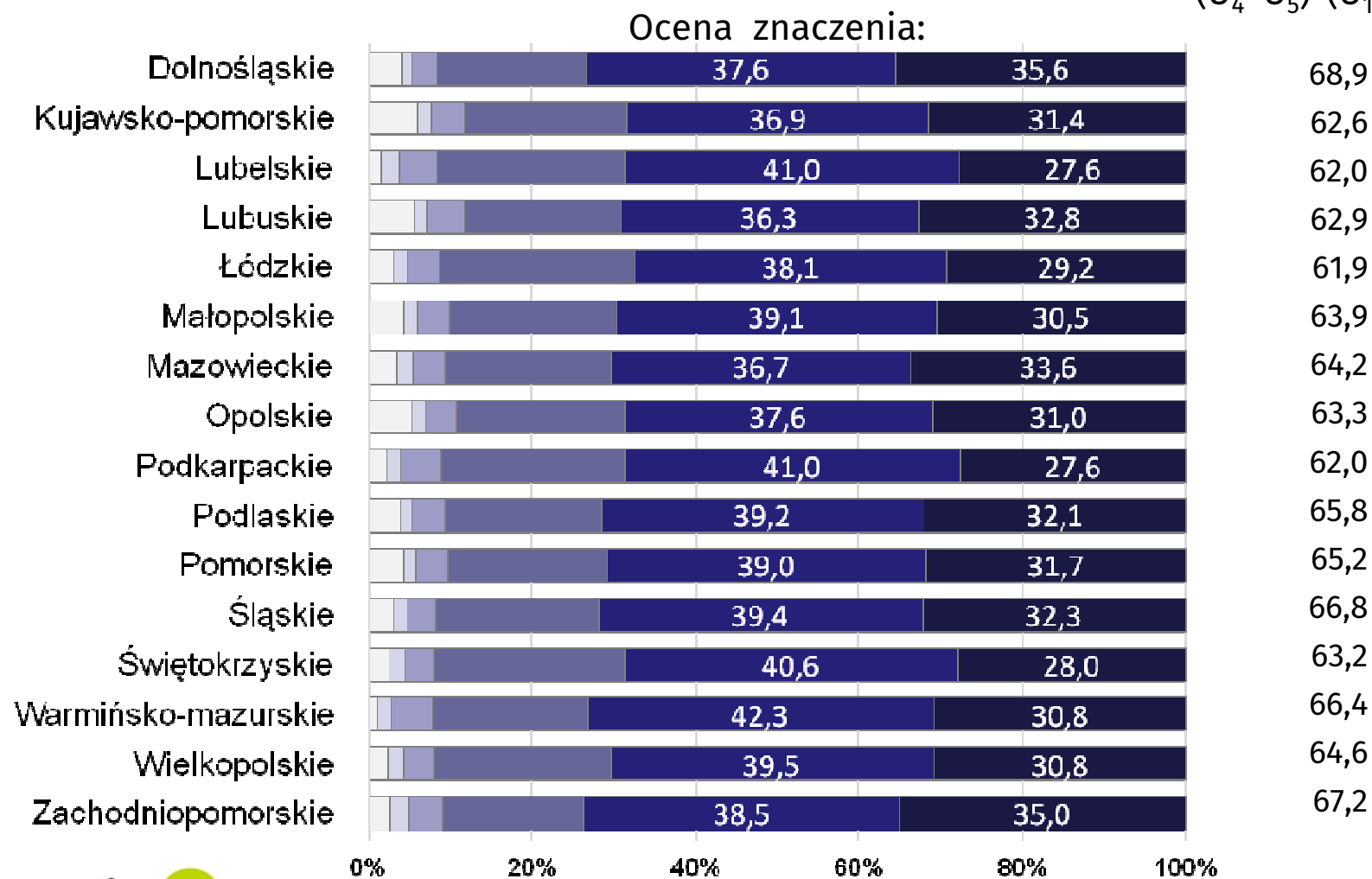
- czynników opisujących ogół warunków otoczenia lokalnego, w tym m.in. kwestie: infrastruktury w otoczeniu lokalnym, podaży siły roboczej, dostępności odpowiedniej kadry,
- oddziaływania różnych organizacji, instytucji, jednostek samorządu terytorialnego oraz społeczności lokalnych na funkcjonowanie przedsiębiorstw,
- charakterystyk otoczenia instytucjonalnego - instrumentów wsparcia na rzecz konkurencyjności MŚP (w tym roli instytucji otoczenia biznesu),

CHARAKTERYSTYKI OTOCZENIA LOKALNEGO (POWIATU/GMINY/MIEJSCOWOŚCI) – WYBRANE WYNIKI

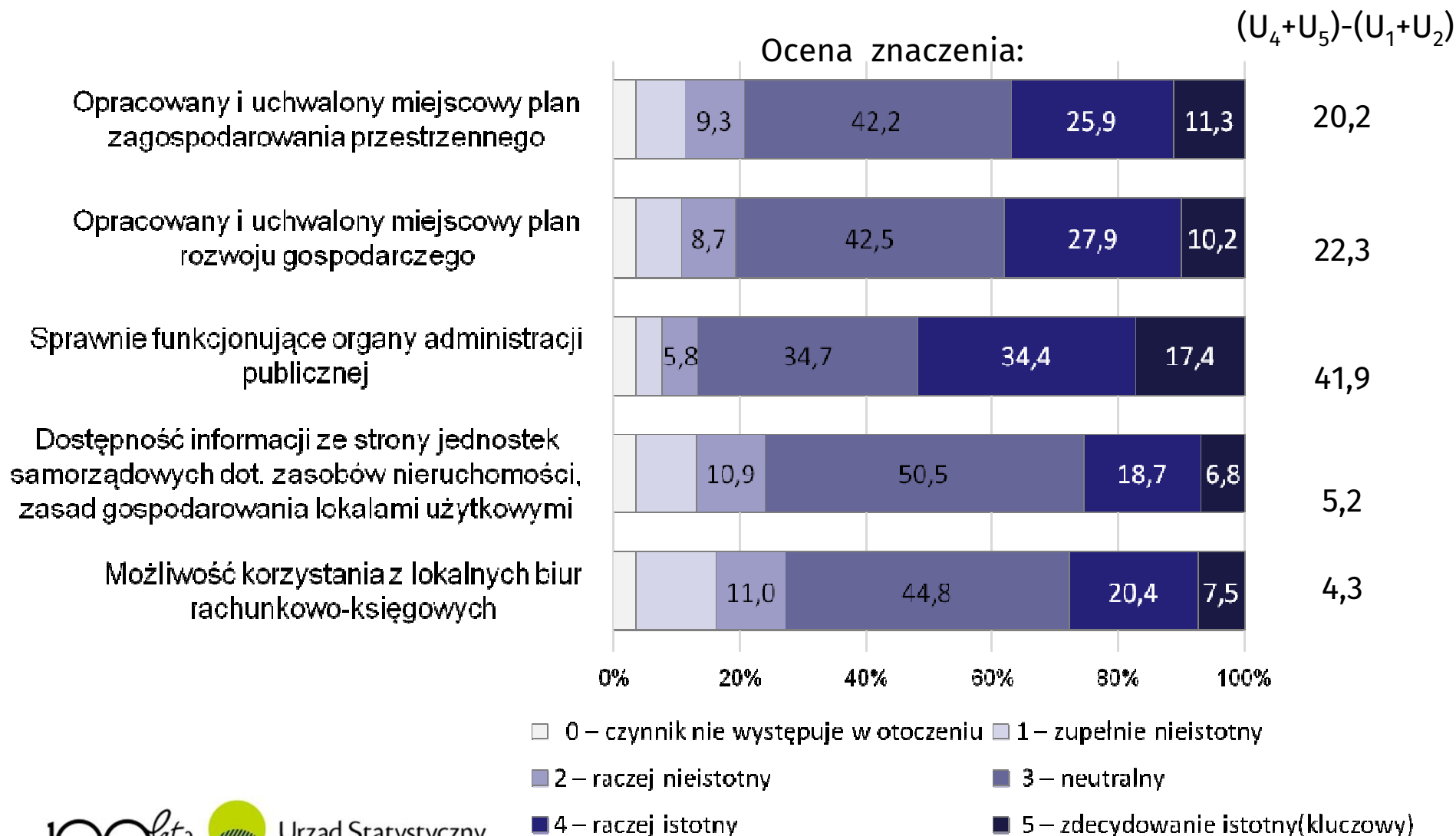

CHARAKTERYSTYKI OTOCZENIA LOKALNEGO. DOSTĘPNOŚĆ ZASOBÓW LUDZKICH O POŻĄDANYCH KWALIFIKACJACH – wg województw

$$(U_4+U_5)-(U_1+U_2)$$

CHARAKTERYSTYKI OTOCZENIA INSTYTUCJONALNEGO – WYBRANE WYNIKI

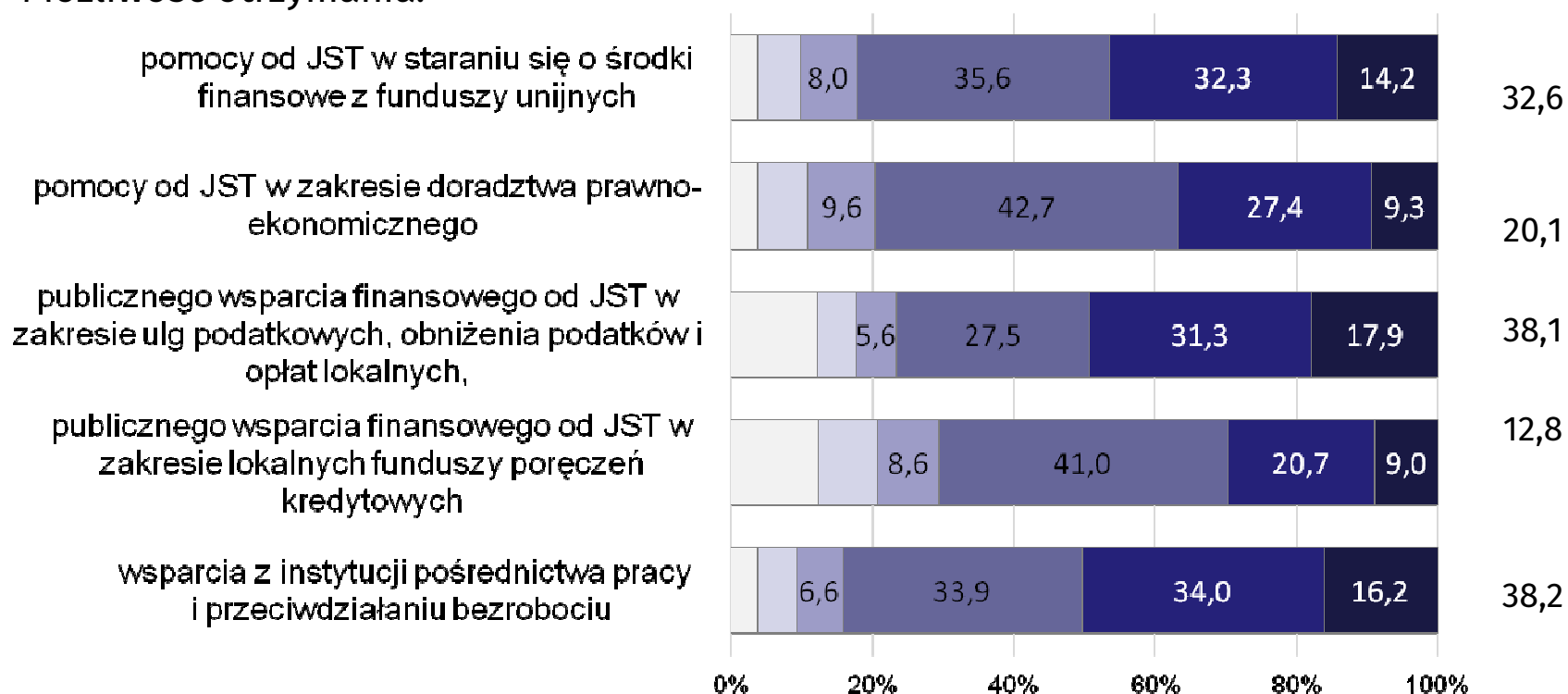

MOŻLIWOŚCI WSPARCIA DZIAŁALNOŚCI MŚP Z POZIOMU OTOCZENIA INSTYTUCJONALNEGO

Możliwość otrzymania:

Ocena znaczenia:

$(U_4+U_5)-(U_1+U_2)$

- 0 – czynnik nie występuje w otoczeniu
- 1 – zupełnie nieistotny
- 2 – raczej nieistotny
- 3 – neutralny
- 4 – raczej istotny
- 5 – zdecydowanie istotny(kluczowy)

WPŁYW OTOCZENIA LOKALNEGO I INSTYTUCJONALNEGO NA FUNKCJONOWANIE PRZEDSIĘBIORSTWA – WYBRANE WYNIKI

Pytania otwarte:

- Jakie inne instrumenty wsparcia w otoczeniu lokalnym są szczególnie ważne dla rozwoju przedsiębiorczości i konkurencyjności w sektorze MŚP?
- Jakie działania władz jednostek samorządu terytorialnego byłyby pożądane, aby stymulować rozwój przedsiębiorczości w sektorze MŚP?

JAKIE DZIAŁANIA WŁADZ JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO BYŁYBY POŻĄDANE, ABY STYMULOWAĆ ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W SEKTORZE MŚP?

Listy do JST....

12,3 tys. odpowiedzi

WOJEWÓDZTWA	Główny rynek działania przedsiębiorstwa			
	lokalny	regionalny	krajowy	międzynarodowy
	W %			
POLSKA	30,9	15,0	36,6	17,5
Dolnośląskie	34,4	13,6	31,4	20,6
Kujawsko-pomorskie	28,5	16,2	42,3	13,0
Lubelskie	38,2	21,3	29,5	11,1
Lubuskie	28,8	14,2	24,8	32,1
Łódzkie	28,2	14,6	43,0	14,2
Małopolskie	34,1	15,7	35,0	15,1
Mazowieckie	23,1	8,0	50,5	18,4
Opolskie	34,4	15,6	28,1	21,9
Podkarpackie	35,0	19,4	31,9	13,7
Podlaskie	35,7	19,6	31,8	12,8
Pomorskie	35,3	16,1	28,3	20,1
Śląskie	31,0	16,7	35,9	16,3
Świętokrzyskie	26,9	16,7	42,1	14,3
Warmińsko-mazurskie	39,9	17,6	30,3	12,2
Wielkopolskie	26,4	13,7	38,5	21,5
Zachodniopomorskie	35,7	16,6	19,8	27,9

JAKIE DZIAŁANIA WŁADZ JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO BYŁYBY POŻĄDANE, ABY STYMULOWAĆ ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W SEKTORZE MŚP?

Listy do JST... Cd.

Nie przeszkadzać/ nie utrudniać

Bardzo ogólnie: każde/ jakiegokolwiek, po prostu okazać życzliwość dla biznesu, zwiększyć zainteresowanie się działalnością MŚP; przychylenie się do wniosków przedsiębiorców;

Bardzo szczegółowo: • potrzebny drogowskaz, gdzie znajduje się firma;
• „jednoosobowa działalność gospodarcza, słabo mi chodzi Internet”; • potrzebna dotacja na zakup nowych 5 szt. autobusów, • zniesienie strefy ograniczenia ruchu dla samochodów, która utrudnia dotarcie klientom; • zniesienie płatnego parkingu obok firmy, • budowa/naprawa drogi dojazdowej do firmy, • oświetlenie drogi dojazdowej, • potrzebna gorseciarka; • pomoc w uzyskaniu lewoskrętu w drodze dojazdowej; • ograniczenie nadmiernej populacji kormoranów...

JAKIE DZIAŁANIA WŁADZ JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO BYŁYBY POŻĄDANE, ABY STYMULOWAĆ ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W SEKTORZE MŚP?

Listy do JST.... Cd.

Skróty myślowe:

- kojarzenie przedsiębiorców, • panie w urzędzie bardziej elastyczne, • wstrzymanie egzekucji; • patriotyzm lokalny/ regionalny;
- podejmowanie właściwych uchwał....

Inny adresat?

- wyeliminowanie konkurencji; • zwiększenie popytu na produkty firmy, • utemperowanie aparatu skarbowego; • zrozumienie chwilowych trudnych sytuacji finansowych (ze strony ZUS i US), • zapewnienie ładu prawnego; • odpolitycznienie działań administracyjnych i gospodarczych; • likwidacja korupcji; • eliminowanie szarej strefy..

JAKIE DZIAŁANIA WŁADZ JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO BYŁYBY POŻĄDANE, ABY STYMULOWAĆ ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W SEKTORZE MŚP?

DZIAŁANIA DEDYKOWANE BEZPOŚREDNIO PRZEDSIĘBIORCOM

Wsparcie finansowe:

- pozyskane z zagranicy (w formie bezzwrotnej), dotacje unijne,
- pomoc de minimis (na szkolenia, inwestycje, ale także w formie zwolnień podatkowych czy umorzenia odsetek ZUS i innych),
- kredyty (w tym na preferencyjnych warunkach; poręczenia kredytowe); pożyczki krótkoterminowe,
- lokalne fundusze poręczeniowe,
- obniżenie podatków lokalnych (od nieruchomości, gruntowych i opłat za wieczystą dzierżawę, opłat za odprowadzanie wód gruntowych...); niższe stawki czynszu, akcyz,
- dofinansowanie do tworzonych miejsc pracy (w tym miejsc dla osób niepełnosprawnych), ulgi finansowe przy zatrudnianiu absolwentów, stażystów
- finansowanie szkoleń pracowników,
- dofinansowanie do szkoleń dla pracodawców, bezpłatne doradztwo prawne,
- wsparcie działalności innowacyjnej,

JAKIE DZIAŁANIA WŁADZ JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO BYŁYBY POŻĄDANE, ABY STYMULOWAĆ ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W SEKTORZE MŚP?

DZIAŁANIA DEDYKOWANE BEZPOŚREDNIO PRZEDSIĘBIORCOM

Pomoc przy zatrudnianiu pracowników:

- fachowców i specjalistów (tworzenie bazy danych specjalistów),
- osób bezrobotnych (refundacja kosztów wynagrodzenia), emerytów,
- z zagranicy (cudzoziemców)
- upowszechnienie klauzul społecznych w zamówieniach publicznych
- współpraca w zakresie szkolnictwa zawodowego Szkoła-Pracodawcy/Przedsiębiorcy,
- lokalne fundusze poręczeniowe; praktyk i staży
- obniżenie podatków lokalnych (od nieruchomości, gruntowych i opłat za wieczystą dzierżawę, opłat za odprowadzanie wód gruntowych...); niższe stawki czynszu, akcyz,
- dofinansowanie do tworzonych miejsc pracy (w tym miejsc dla osób niepełnosprawnych), ulgi finansowe przy zatrudnianiu absolwentów, stażystów
- finansowanie specjalistycznych szkoleń pracowników,
- przyciąganie specjalistów do regionu
- dofinansowanie do szkoleń dla pracodawców, bezpłatne doradztwo prawne,

JAKIE DZIAŁANIA WŁADZ JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO BYŁYBY POŻĄDANE, ABY STYMULOWAĆ ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W SEKTORZE MŚP?

DZIAŁANIA DEDYKOWANE BEZPOŚREDNIO PRZEDSIĘBIORCOM

Dostęp do informacji:

- wymiana informacji (np. newslettery z informacjami o zmianach przepisów; na temat dofinansowań z UE bazy wiedzy), punkty informacyjne
- bieżącej o realizowanych programach wsparcia, o zmianach przepisów, o osobach bezrobotnych (możliwościach refundacji kosztów wynagrodzenia), planach inwestycyjnych, obowiązujących opłatach, działających przedsiębiorstwach,
- o przetargach,
- promocja/ marketing (w lokalnych mediach, specjalnych stronach internetowych)

JAKIE DZIAŁANIA WŁADZ JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO BYŁYBY POŻĄDANE, ABY STYMULOWAĆ ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W SEKTORZE MŚP?

DZIAŁANIA DEDYKOWANE BEZPOŚREDNIO PRZEDSIĘBIORCOM

Współpraca

- przy opracowywaniu planów zagospodarowania, programów/ strategii rozwoju, programów edukacyjnych w szkolnictwie zawodowym.
- przy realizacji projektów lokalnych, inwestycyjnych, monitorowaniu potrzeb mieszkańców;
- w zakresie organizacji spotkań z przedsiębiorcami, podczas których pracownicy urzędów wyjaśnialiby zasady współpracy z przedsiębiorcami, prawa i obowiązki przedsiębiorców w świetle obowiązujących przepisów,
- przy organizacji sympozjów gospodarczych - regionalnych z możliwością wymiany doświadczeń w zakresie zarządzania, marketingu i finansów
- likwidacja szarej strefy oraz nieuczciwej konkurencji.

JAKIE DZIAŁANIA WŁADZ JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO BYŁYBY POŻĄDANE, ABY STYMULOWAĆ ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W SEKTORZE MŚP?

DZIAŁANIA NA RZECZ ROZWOJU REGIONU

Sfera gospodarcza:

- poprawa infrastruktury: drogowej, kanalizacyjnej, gazowej; budowa nowych dróg, obwodnic, poprawa funkcjonowania transportu publicznego, dbałość o chodniki, oświetlenie ulic; parkingi;
- budownictwo mieszkaniowe (w tym socjalne);
- szybki Internet;
- kapitał zagraniczny (wstrzymanie /ograniczenie konkurencji z zagranicy, przyciąganie inwestorów zagranicznych),
- utworzenie /rozszerzenie specjalnych stref ekonomicznych,
- rynek pracy – przeciwdziałanie bezrobociu i niedopuszczanie do likwidacji zakładów pracy, rozwój szkolnictwa zawodowego, opracowywanie kompleksowej polityki w zakresie edukacji zawodowej; bezpłatne szkolenia, dopłaty przy zatrudniania matek, młodych absolwentów, organizacja staży pracy dla absolwentów, przyciąganie pracowników z zagranicy; informowanie młodzieży o możliwościach rozwoju zawodowego i pracy

JAKIE DZIAŁANIA WŁADZ JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO BYŁYBY POŻĄDANE, ABY STYMULOWAĆ ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W SEKTORZE MŚP?

DZIAŁANIA NA RZECZ ROZWOJU REGIONU

Sfera społeczna:

- zatrzymanie odpływu ludności; ograniczenie emigracji młodzieży,
- poprawa dostępności żłobków i przedszkoli w celu aktywizacji kobiet;
- realizowanie i finansowanie programów zdrowotnych, poprawa infrastruktury w zakresie ochrony zdrowia, zapewnienie pracownikom bezpłatnych badań specjalistycznych,
- większe nakłady na sport i kulturę,
- zagospodarowanie wolnych terenów (parki rozrywki, basen, lodowisko itp.).
- dbanie o bezpieczeństwo i porządek publiczny

JAKIE DZIAŁANIA WŁADZ JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO BYŁYBY POŻĄDANE, ABY STYMULOWAĆ ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W SEKTORZE MŚP?

DZIAŁANIA NA RZECZ ROZWOJU REGIONU

Sfera środowiskowa:

- szeroka koordynacja polityk ochrony środowiska;
- promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach
- rozwijanie selektywnej zbiórki odpadów;
- budowanie klimatu sprzyjającego tworzeniu nowych odnawialnych źródeł energii, kształtowaniu społecznej odpowiedzialności za środowisko,
- większe restrykcje związane z zanieczyszczaniem powietrza, środowiska, wód (rejon turystyczny),
- pomoc w zrozumieniu przepisów i wynikających z nich obowiązków dotyczących ochrony środowiska.

JAKIE DZIAŁANIA WŁADZ JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO BYŁYBY POŻĄDANE, ABY STYMULOWAĆ ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W SEKTORZE MŚP?

DZIAŁANIA NA RZECZ ROZWOJU REGIONU

Sfera instytucjonalna:

- stabilność przepisów (np. przewidywalność przepisów podatkowych, umów z NFZ); jasność, przejrzystość przepisów,
- urzędy administracji publicznej (przyjazne, sprawne) – mniejsza biurokracja, kompetentność (w tym znajomość j.angielskiego), wydłużenie czasu pracy; skrócenie terminów postępowań administracyjnych (pozwoleń, decyzji), odpowiedzialność materialna urzędników państwowych, wprowadzenie realnych konsekwencji za nieprzestrzeganie KPA
- e-administracja; zwiększenie ilości usług administracyjnych, które można realizować poprzez Internet,
- więcej programów szkoleniowych dotyczących procedur administracyjnych, aktualnych przepisów związanych z działalnością przedsiębiorstwa,
- preferencyjny ZUS dla rozpoczynających działalność,
- zmiana przepisów podatkowych dotycząca VAT należnego w zakresie terminów płatności; wprowadzenie podatku obrotowego zamiast CIT dla MŚP.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!

Elżbieta Stańczyk

E.Stanczyk@stat.gov.pl